

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Meldahlsgade 1
DK 1613 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Tilskud – Vand & Natur

vandprojekter@sgav.dk

att. Jørgen Grundvad Nielsen

L&F svar på Høring af udkast til vejledning om tilskudsordningen Træer på brink

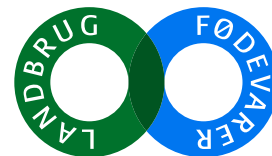
Landbrug & Fødevarer takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til vejledning om tilskud til kommunale projekter vedrørende plantning af træer på brinker i oplande til fosforbelastede, ikke-målopfyldte søer.

Vi vil indledningsvist påpege vigtigheden af, at der i vejledningen indtænkes samspillet med omlægningsordningerne og arbejdet i de lokale treparter, så ordningerne i videst mulige omfang arbejder sammen og der ikke skabes unødige barrierer. Man kan i den forbindelse med fordel overveje, hvordan man kan inddrage udtagningskonsulenter for bedre synergi mellem tiltag, og om også private lodsejere fremadrettet skal have adgang til at søge på ordningen for træer på brink.

Landbrug & Fødevarer ser derudover positivt på, at der med ordningen søges etableret en målrettet indsats mod fosfortilførsel til søer gennem reduktion af brinkerrosion. Det er ligeledes positivt, at vejledningen lægger op til, at indsatsen målrettes konkrete oplande med fosforindsatsbehov, og at der tages udgangspunkt i, at plantning bør ske på strækninger, hvor der er risiko for brinkerrosion som følge af menneskelig påvirkning.

Det vurderes imidlertid, at vejledningen på flere punkter bør præciseres, hvis ordningen skal kunne udmøntes på en måde, der både er fagligt robust og administrativt hensigtsmæssig. Selvom ordningen alene kan søges af kommuner, fremgår det tydeligt af vejledningen, at projekterne i praksis vil blive gennemført på eller i tæt relation til konkrete arealer og vandløbsstrækninger, hvor forhold som dræn, vandløbsvedligeholdelse, rørlagte strækninger, eksisterende vådgøringsprojekter, servitutter, nødvendige myndighedstilladelser og eventuelt behov for erstatning kan blive relevante. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse bør vejledningen derfor i højere grad afspejle, at private lodsejere i mange tilfælde vil være direkte berørt af projekterne, selvom de ikke er ansøgere.

Landbrug & Fødevarer finder på den baggrund, at vejledningen med fordel kan suppleres med en tydeligere beskrivelse af, hvordan lodsejere forventes inddraget i forbindelse med projekternes planlægning og gennemførelse. Det gælder navnlig i de tilfælde, hvor der kan være betydning for afvanding, dyrknings sikkerhed eller den fremtidige drift af arealerne. Vejledningen nævner selv, at kommunen kan fravælge strækninger af hensyn til dræn, landskabelige forhold, vandløbsvedligeholdelse og vandløbs naturlige processer. Det bør derfor fremgå tydeligere, hvordan disse hensyn skal indgå i projektudformningen, og hvordan det sikres, at lodsejerhensyn er tilstrækkeligt belyst allerede i forundersøgelsen. En sådan præcisering vil efter Landbrug & Fødevarers opfattelse styrke både forudsigeligheden og muligheden for en smidig projektgennemførelse.

Det fremgår af vejledningen, at projekter kan påbegyndes for egen regning og risiko efter ansøgningstidspunktet. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse giver dette anledning til et behov for en tydeligere afgrænsning af, hvordan denne mulighed skal anvendes i praksis i forhold til de forhold, som først afklares senere i projektforsløbet.

Som det også fremgår af vejledningen, vil gennemførelsen af projekter kunne berøre private lodsejere, og forudsætter samtidig afklaring af forhold som myndighedstilladelser, tekniske anlæg, drænforhold og eventuelle erstatningsspørgsmål. Det bør derfor fremgå tydeligere, hvordan muligheden for tidlig projektopstart spiller sammen med behovet for, at disse forhold er tilstrækkeligt belyst og afklaret.

Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse indebærer den nuværende beskrivelse en risiko for, at projekter påbegyndes, inden væsentlige lodsejerforhold, tilladelsesforhold og eventuelle økonomiske konsekvenser er tilstrækkeligt afdækket. Dette kan give anledning til usikkerhed for både ansøger og berørte lodsejere og i sidste ende svække grundlaget for en smidig projektgennemførelse.

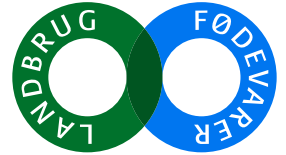
På den baggrund anbefaler Landbrug & Fødevarer, at vejledningen suppleres med en tydeligere beskrivelse af, hvornår projekter tidligst bør påbegyndes, og hvordan dette administrativt afgrænses i forhold til lodsejerinddragelse, myndighedstilladelser og håndtering af eventuelle erstatningsforhold.

Det er også Landbrug & Fødevarers vurdering, at vejledningen bør være tydeligere om ordningens faglige placering i den samlede fosforindsats. Vejledningen hviler på et relevant udgangspunkt om, at brinkerrosion kan være en væsentlig tabsvej for fosfor til søer, og at træer på brink kan reducere erosion og tab af sediment og partikulært bundet fosfor. Samtidig viser de vedlagte faglige dokumenter, at der findes en række fosforvirkemidler, som virker på forskellige fosforfraktioner og under forskellige terræn- og drænforhold. Det fremgår også, at virkemidlernes effekt og omkostningseffektivitet varierer betydeligt afhængigt af de lokale forhold.

Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse bør det derfor fremgå tydeligere af vejledningen, at træer på brink bør anvendes dér, hvor den konkrete fosforkilde og de lokale forhold tilsiger, at det er det mest relevante virkemiddel – og ikke som en generel løsning i alle oplande med fosforindsatsbehov.

Vejledningen kan således med fordel uddybe, hvordan man er kommet frem til en forventet effekt på to tons fosforreduktion årligt over en strækning på 325 km. Med henvisning til rapporten Virkemidler til reduktion af fosforbelastningen af vandmiljøet kan reduktionen i fosfortab per km vandløb beregnes til mellem 3,8-8,9 kg P/km/år. Det er dog væsentligt at bemærke, at denne effekt først indtræder efter 10-20 år, som det også angives i vejledningen. Den totale effekt af virkemidlet over projektets levetid forventes at være på mellem 320 og 756 kg P/km vandløb afhængigt af hvilket tabsestimat og hvilken reduktionsprocent, der tages udgangspunkt i.

I den forbindelse skal Landbrug & Fødevarer understrege, at der er behov for flere virkemidler, og at indsatser i højere grad bør målrettes de faktiske presfaktorer og lokale forhold. Der peges her på behovet for dokumenterede løsninger, som lokalt passer ind i landskabet, herunder også drænrelaterede virkemidler og mindre vådområder. Denne tilgang er efter Landbrug & Fødevarers opfattelse også relevant i den foreliggende ordning. Vejledningen bør derfor i højere grad understøtte, at valg af strækninger og virkemidler sker på baggrund af en konkret vurdering af de faktiske tabsveje til den pågældende sø.

Landbrug & Fødevarer finder desuden, at vejledningen med fordel kan præcisere forholdet til eksisterende projekter og bindinger på arealerne. Det fremgår således, at der ved overlap med gennemførte fosfor-vådområder ikke må ske dobbeltfinansiering, og at der i tinglyste vådgøringsprojekter kan være konflikt mellem plantering af træer og den tinglyste deklaration. Det fremgår også, at brug af store maskiner i sådanne tilfælde skal vurderes i forhold til, om kravet kan fraviges. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse bør disse forhold beskrives mere tydeligt, herunder hvornår og hvordan det afklares, om et projekt kan realiseres uden konflikt med eksisterende servitutter eller med uforudsete konsekvenser for lodsejers rådighed over arealet. Tilsvarende bør de langsigtede konsekvenser af, at træerne som udgangspunkt ikke må fjernes, beskrives tydeligere, da dette kan have betydning for den fremtidige arealanvendelse

Endelig finder Landbrug & Fødevarer, at vejledningen med fordel kan præcisere kravene til forundersøgelsen. Det er positivt, at der stilles krav om besigtigelse og om, at forundersøgelsen skal redegøre for bl.a. Natura 2000-forhold, tekniske anlæg, behov for erstatning og nødvendige myndighedstilladelser. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse bør det imidlertid fremgå tydeligere, at forundersøgelsen også skal danne grundlag for en reel vurdering af, om træer på brink er det fagligt mest relevante virkemiddel på de konkrete strækninger, og om projektet kan gennemføres uden unødige konflikter med afvanding, vandløbsvedligeholdelse eller eksisterende bindinger på arealet. Det vil styrke sammenhængen mellem ordningens formål, dens faglige grundlag og dens praktiske udmøntning.

Landbrug & Fødevarer anbefaler samlet set, at vejledningen præciseres på de ovenfor nævnte punkter, således, at lodsejerinddragelse, afvandings- og drænforhold, servitutter, overlap med eksisterende projekter og valget af det fagligt mest relevante virkemiddel beskrives tydeligere. Det vil efter Landbrug & Fødevarers opfattelse styrke både ordningens faglige troværdighed og dens praktiske anvendelighed.

Med venlig hilsen

Jakob Hejberg
Seniorkonsulent

Vand & Natur

E JHEJ@lf.dk